

УДК 7.075:[7.091.8:004.738.5]](477)"2022/2025"(045)
DOI 10.32461/2226-3209.4.2025.351983

Цитування:

Пахарчук О. С. Релокація та міжнародна інтеграція українських артистів у період 2022–2025 років: виклики та перспективи продюсування. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 4. С. 367–372.

Pakharchuk O. (2025). Relocation and International Integration of Ukrainian Artists in 2022–2025: Challenges and Prospects of Producing. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 4, 367–372 [in Ukrainian].

*Пахарчук Олександр Сергійович,
доцент, доцент кафедри організації
театральної справи імені І. Д. Безгіна
Київського національного університету театру,
кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого,
заслужений артист України
<https://orcid.org/0009-0001-6134-8508>
o.pakharchuk@knutkt.edu.ua*

РЕЛОКАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ У ПЕРІОД 2022–2025 РОКІВ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОДЮСУВАННЯ

Мета статті: дослідження спрямоване на аналіз розвитку українського шоу-бізнесу у 2022–2025 роках з урахуванням воєнного контексту, трансформацій концертного ринку, гастрольної діяльності, цифрової інтеграції та кроскультурних колаборацій. **Методологія дослідження.** Використано контент-аналіз гастрольних даних провідних колективів (DakhaBrakha, ONUKA, Kalush Orchestra), інтерв'ю з продюсерами, аналіз державних нормативних документів і системно-порівняльний підхід для узагальнення тенденцій релокації артистів, благодійних турів та дигітал-продюсування. **Наукова новизна.** Уперше запропоновано цілісну модель трансформації українського шоу-бізнесу в період війни як простору культурної стійкості, де гастрольна діяльність і цифрові формати (онлайн-концерти, NFT, стримінги) стають інструментами культурної дипломатії. Визначено взаємозв'язок між релокацією артистів, продюсерськими моделями та державним регулюванням у сфері міжнародної мобільності. **Висновки.** Український шоу-бізнес 2022–2025 років перетворюється на динамічну платформу національної ідентичності, де мистецтво й продюсування поєднуються з волонтерством, комунікацією та культурною дипломатією. Війна стимулює формування нової етики продюсерства, орієнтованої на соціальну відповідальність, міжнародну співпрацю та цифрову інноваційність.

Ключові слова: український шоу-бізнес, гастрольна діяльність, релокація артистів, благодійні тури, кроскультурні колаборації, дигітал-продюсування, культурна дипломатія.

Pakharchuk Oleksandr, Associate Professor of the I. D. Bezgina Department of Theatrical Organisation, I. K. Karpenko-Kary Kyiv National University of Theatre, Cinema and Television, Honoured Artist of Ukraine

Relocation and International Integration of Ukrainian Artists in 2022–2025: Challenges and Prospects of Producing

Purpose. The article analyses the development of the Ukrainian show business during 2022–2025, focusing on the wartime transformation of the concert market, touring activity, digital integration, and cross-cultural collaborations. **Methodology.** The study applies content analysis of touring data from leading Ukrainian groups (DakhaBrakha, ONUKA, Kalush Orchestra), interviews with producers, analysis of regulatory documents, and a systemic-comparative approach to identify key trends such as artist relocation, charity tours, and digital producing. **Scientific novelty.** For the first time, the research presents an integrated model of Ukrainian show business transformation under wartime conditions as a phenomenon of cultural resilience, where touring and digital formats (online concerts, NFT, streaming) act as tools of cultural diplomacy. It defines the interrelation between artist relocation, producing models, and state regulation of international mobility. **Conclusions.** Ukrainian show business in 2022–2025 evolves into a dynamic platform of national identity, where art and production merge with volunteering, communication, and diplomacy. The war context shapes a new ethics of producing, based on social responsibility, international cooperation, and digital innovation.

Keywords: Ukrainian show business; touring activity; artist relocation; charity tours; cross-cultural collaborations; digital producing; cultural diplomacy.

Актуальність теми дослідження.
Сучасний український шоу-бізнес переживає
глибоку трансформацію, спричинену
воєнними подіями після повномасштабного

вторгнення російської федерації 24 лютого
2022 року. Війна радикально змінила умови
функціонування культурної індустрії:
пошкоджено інфраструктуру концертних

майданчиків, обмежено можливості проведення масових заходів, ускладнено логістичні процеси та фінансове забезпечення творчих проєктів. У цих умовах гастрольна діяльність українських артистів, колективів і продюсерських команд набуває нових форм і стратегій, зокрема – через релокацію, міжнародні благодійні тури, кроскультурні ініціативи та цифрові платформи.

Водночас, культурна мобільність українських митців стає не лише мистецьким явищем, а й соціокультурним феноменом, що безпосередньо пов'язаний із питаннями національної стійкості, культурної дипломатії та репрезентації України у світі. З іншого боку, інтенсивна міжнародна інтеграція супроводжується ризиками: неповернення частини виконавців, розрив зв'язків із внутрішнім ринком, втрата кадрового потенціалу. Такі процеси потребують глибокого аналізу не лише з позицій культурної політики, а й у контексті еволюції продюсерських моделей, здатних адаптуватися до глобальних викликів і підтримувати мистецьку діяльність у кризових умовах.

Отже, актуальність дослідження зумовлена необхідністю системного осмислення трансформацій українського шоу-бізнесу у 2022–2025 роках, визначення впливу воєнних обставин на гастрольну діяльність та продюсерські стратегії, а також пошуку моделей сталого розвитку культурної індустрії в умовах воєнного та післявоєнного періодів.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання розвитку українського шоу-бізнесу в умовах соціальних і політичних трансформацій останніх років активно досліджується у межах сучасних підходів до культурного менеджменту, соціології мистецтва та комунікаційних студій. За спостереженням автора, у науковому дискурсі поступово формується розуміння продюсерського управління як важливого чинника культурних інновацій, що поєднує креативну і організаційну складові сценічного процесу. Окрема увага приділяється зміні форм сучасної сценічності, яка потребує від продюсера нового типу мислення – аналітичного, стратегічного та технологічно орієнтованого.

Проблеми культурної дипломатії та мобільності митців у воєнний час розглядаються у звітах міжнародних культурних інституцій (British Council, UNESCO, Ukrainian Institute), однак у більшості досліджень акцент робиться на культурній політиці загалом, без детального аналізу продюсерських стратегій та специфіки гастрольної діяльності. Залишаються недостатньо висвітленими питання впливу

державних регуляторних обмежень на виїзд артистів, економічних механізмів підтримки гастролей, а також впровадження цифрових форматів (стримінги, онлайн-концерти, NFT) у системі продюсерського управління.

У працях І. Божко розглянуто концепцію продюсерського управління як чинника культурних інновацій, що поєднує креативну та організаційну складові сценічного процесу. Авторка підкреслює, що сучасний продюсер виступає не лише організатором творчого процесу, а й стратегом культурного розвитку, здатним формувати ефективні моделі взаємодії між мистецтвом, суспільством і ринком [1].

О. Гриценко акцентує на трансформації форм сучасної сценічності, що зумовлює появу нового типу продюсера – аналітичного, стратегічного, технологічно орієнтованого. Науковиця розглядає продюсерську діяльність як простір управління креативними ресурсами, де важливими стають цифрова компетентність, комунікаційна мобільність і здатність працювати з міждисциплінарними командами [2].

Отже, сучасна наукова думка закладає методологічне підґрунтя для аналізу трансформацій продюсерських стратегій у контексті воєнних та глобалізаційних викликів 2022–2025 років, коли продюсер стає ключовою фігурою культурної адаптації, комунікації та міжнародної інтеграції українського мистецтва.

Метою статті є комплексне дослідження розвитку українського шоу-бізнесу у 2022–2025 роках у контексті воєнних викликів, трансформації гастрольного ринку, продюсерських моделей та цифрової інтеграції.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

1. Проаналізувати динаміку змін у концертному та гастрольному сегменті українського шоу-бізнесу в умовах воєнного стану.

2. Визначити феномен релокації артистів як стратегії професійного виживання та форми культурної дипломатії.

3. Дослідити роль благодійних турів, кроскультурних колаборацій і digital-продюсування у підтримці діяльності творчих колективів.

4. Виявити проблеми неповернення артистів і вплив державних регуляторних обмежень на міжнародну мобільність виконавців.

5. Запропонувати практичні рекомендації щодо інтеграції українського шоу-бізнесу у міжнародний культурний простір, оптимізації продюсерських моделей та розроблення стратегій сталого розвитку індустрії після війни.

Виклад основного матеріалу. Період 2022–2025 років став переломним для українського шоу-бізнесу через комплекс зовнішніх та внутрішніх факторів, зумовлених військовою агресією та глобальними економічними змінами. Ці фактори вплинули на ринок шоу-бізнесу, гастрольні практики та продюсерські моделі, формуючи нові стратегічні пріоритети для музичних і театральних колективів.

Однією з ключових тенденцій українського шоу-бізнесу у 2022–2025 роках стало різке скорочення внутрішніх концертних майданчиків та культурних подій у зв'язку з воєнною ситуацією. Закриття великих концертних залів, обмеження масових заходів та безпекові ризики змусили музикантів і колективи шукати нові можливості для реалізації гастрольної діяльності за межами країни.

Релокація артистів, тобто переміщення концертної діяльності за кордон, стала стратегічною відповіддю на втрату внутрішнього ринку. Аналіз гастрольних даних таких колективів, як DakhaBrakha, ONUKA та Kalush Orchestra, свідчить про значну концентрацію великих концертів у Європі та інших регіонах світу. Наприклад, DakhaBrakha у 2023–2025 роках провели понад 70 % своїх виступів за кордоном, включно з фестивалями у Німеччині, Франції та Польщі, тоді як в Україні відбувалися переважно локальні виступи у форматі благодійних концертів та приватних подій [7].

Подібна ситуація спостерігається у діяльності ONUKA та Kalush Orchestra. ONUKA активізувала свою присутність на європейських фестивалях і в турне, одночасно обмежуючи виступи на українських майданчиках до локальних ініціатив та заходів на підтримку українських культурних організацій [8]. Kalush Orchestra після перемоги на міжнародних конкурсах також акцентує гастрольну активність на закордонних проєктах, що забезпечує фінансову стабільність колективу та збереження міжнародної видимості.

Релокація артистів супроводжується низкою викликів: необхідністю адаптації до нових аудиторій, правових та організаційних умов інших країн, конкуренції з міжнародними колективами та підтриманням українського культурного контексту. Водночас вона відкриває нові можливості для інтеграції українського шоу-бізнесу в міжнародний культурний простір та формування нових моделей гастрольної діяльності, включно з онлайн-трансляціями та гібридними форматами концертів [7; 8].

Новий етап розвитку українського шоу-бізнесу у 2022–2025 роках характеризується значним зміщенням форматів гастрольної діяльності. Замість традиційних комерційних турів та великих концертних подій основний акцент зміщується на благодійні тури, підтримку гуманітарних ініціатив та кроскультурні колаборації, що мають соціальну, освітню та культурну цінність.

Такі зміни відображають нову стратегію артистів: від фокусування виключно на розважальній складовій до формування соціально-значущого культурного продукту, який інтегрує гуманітарну місію та культурну дипломатію.

Наприклад, Kalush Orchestra активно долучається до благодійних турів, мета яких – збір коштів на підтримку постраждалих унаслідок війни, а також популяризація української культури за кордоном [3]. Подібні ініціативи дозволяють артистам підтримувати свою професійну активність, одночасно демонструючи соціальну відповідальність і формуючи позитивний міжнародний імідж України.

DakhaBrakha є яскравим прикладом кроскультурної інтеграції: колектив реалізує спільні проєкти з європейськими симфонічними оркестрами та театральними перформансами, об'єднуючи традиційні українські музичні елементи з інтерпретаціями світового музичного та театального контексту. Такі колаборації не лише сприяють промоції української культури, а й відкривають нові шляхи для міждисциплінарного співтворення, стимулюють розвиток інноваційних сценічних форматів та розширюють аудиторію [3].

Благодійні та кроскультурні проєкти також формують нові моделі гастрольної діяльності, які включають:

- адаптацію концертного продукту до умов міжнародної аудиторії;
- створення гібридних форматів (поєднання офлайн та онлайн-концертів);
- використання цифрових платформ для інтеграції аудиторії та залучення донорів;
- формування міжнародних партнерських мереж для спільного культурного та соціального проєктування.

У результаті такий підхід сприяє стабільності артистичної діяльності, підтримує українську культурну присутність на глобальному рівні та стимулює розвиток нових форм гастрольної та продюсерської практики. Водночас він створює передумови для довгострокової інтеграції українського шоу-бізнесу у міжнародну культурну екосистему, що є особливо актуальним у період воєнних та поствоєнних трансформацій.

В умовах обмеженої фізичної мобільності продюсери активно використовують цифрові платформи для організації онлайн-концертів, стримінгів та інтерактивних шоу. З'являються нові інструменти монетизації, такі як NFT-токени, спеціальні цифрові колекції та ексклюзивні онлайн-проекти, які дозволяють артистам підтримувати контакт з аудиторією та отримувати фінансову підтримку з міжнародних джерел [4; 9]. Цифрове продюсування стає стратегічним ресурсом, який поєднує креативну, комунікаційну та економічну функції в межах шоу-бізнесу.

Гастрольна активність українських артистів у період 2022–2025 років демонструє адаптацію шоу-бізнесу до умов війни та обмеженого внутрішнього ринку. Основні тенденції включають зосередження гастролей на європейських країнах, Північній Америці та використання кроскультурних колаборацій як способу підтримки іміджу України та створення нових можливостей для розвитку артистів [7; 8].

Основні напрями гастрольної діяльності:

1. Європейський напрямок – найбільша концентрація концертів українських колективів спостерігається у Польщі, Німеччині, Великобританії та Австрії. Це пов'язано з високим інтересом місцевої аудиторії до української культури та присутністю української діаспори [3].

2. Північна Америка – США та Канада залишаються привабливим ринком для популярних гуртів (Ocean Elzy, DakhaBrakha), що поєднують концертну діяльність із культурною дипломатією.

3. Кроскультурні колаборації – українські артисти беруть участь у спільних проектах із зарубіжними симфонічними оркестрами, театральними та танцювальними колективами (наприклад, проект DakhaBrakha + European Symphony Orchestra, 2023–2025) [4].

Продюсерська робота у міжнародних гастрольних передбачає комплексний підхід: логістика, медіакомунікація, адаптація художнього контенту та аналітика аудиторії. В умовах війни продюсери також координують безпекові аспекти гастролей та адаптують програми до цифрового формату, інтегруючи стримінг, онлайн-концерти та цифрові продукти (NFT, ексклюзивний контент) [9; 10].

Незважаючи на активну гастрольну діяльність, українські артисти стикаються з проблемами:

- регуляторні обмеження на виїзд [4];
- неповернення частини артистів після закордонних гастролей (Kalush Orchestra, DakhaBrakha) [4; 7];

- фінансові та логістичні ризики для продюсерських команд.

Період 2022–2025 років засвідчив нові виклики для українського шоу-бізнесу, пов'язані з неповерненням частини артистів після закордонних гастролей та регуляторними обмеженнями на виїзд. Ці проблеми мають як соціально-культурний, так і економічний вимір, впливаючи на розвиток індустрії, стабільність колективів та міжнародну репутацію українських артистів [7; 8].

Аналіз даних гастрольних агенцій і інтерв'ю з продюсерами (DakhaBrakha, Kalush Orchestra, ONUKA) показує, що від 15 до 25 % артистів не повертаються в Україну після закордонних турів.

Неповернення створює ризики для національних продюсерських структур та театральних колективів, оскільки порушується стабільність творчих команд і програма внутрішніх гастролей [3; 4].

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України (МКСК) і Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти (Держмистецтв) запровадили обмеження на виїзд окремих категорій артистів у 2023–2025 рр., що ускладнило планування гастролей та співпрацю з міжнародними партнерами. Причинами були:

- обмеження на виїзд через державну потребу у культурних амбасадорах;
- вимога збереження культурного контенту в країні;
- контроль за участю артистів у благодійних і комерційних проектах за кордоном.

Ці заходи хоча й мають безпековий характер, іноді призводять до затримок, скасування турів і втрати довіри закордонних організаторів.

За спостереженнями продюсерів та науковців, ефективними заходами для мінімізації проблем неповернення та регуляторних бар'єрів є:

1. Створення гнучких контрактів – з опцією короткострокових гастролей та обов'язковим поверненням на ключові внутрішні події.

2. Дигіталізація гастрольної діяльності – інтеграція стримів та онлайн-концертів для підтримки внутрішнього ринку.

3. Координація з державними структурами – забезпечення прозорих механізмів отримання дозволів для виїзду артистів і зменшення бюрократичних процедур [3; 4].

4. Фінансові стимули та культурна дипломатія – залучення грантів, благодійних

проектів та міжнародних партнерств як мотиваторів для повернення артистів.

Аналіз сучасного стану українського шоу-бізнесу за період 2022–2025 років демонструє низку структурних змін і викликів, що вплинули на гастрольну діяльність артистів та колективів, організацію концертного процесу і розвиток інноваційних моделей продюсування.

Основними тенденціями стали:

1. Втрати внутрішнього ринку та релокація артистів. Обмеження концертної діяльності в Україні призвело до переходу частини артистів на закордонні гастролі та створення дистанційних форматів роботи [7; 8].

2. Неповернення артистів та регуляторні бар'єри. Виконавці не повертаються після закордонних турів, що створює нестабільність творчих колективів. Державні обмеження на виїзд артистів (МКСК, Держмистецтв) ускладнюють планування міжнародних гастролей і взаємодію з іноземними організаторами [3; 4].

3. Перехід до благодійних і кроскультурних ініціатив. Більшість артистів адаптували діяльність через благодійні тури, проекти на підтримку українських культурних ініціатив за кордоном, а також колаборації з міжнародними колективами [3; 4].

4. Зростання ролі дигітал-продюсування та онлайн-платформ. Інтеграція стримінгових сервісів, NFT, VR/AR-платформ і кросплатформових проєктів дозволила не лише підтримувати економічну стабільність, а й залучати міжнародну аудиторію, а також формувати нові джерела доходу [5; 6].

Сучасний український шоу-бізнес переживає етап трансформації, що об'єднує культурну мобільність, цифровізацію та інноваційне продюсування. Для стабілізації та розвитку галузі необхідна комплексна стратегія, яка поєднує державну підтримку, технологічні інновації та креативне управління, а також забезпечує захист національного культурного капіталу й інтеграцію українських артистів у міжнародний культурний простір.

Наукова новизна. Наукова новизна дослідження полягає у виявленні та теоретичному обґрунтуванні нових тенденцій розвитку українського шоу-бізнесу в умовах воєнного стану 2022–2025 років. Уперше системно проаналізовано феномен релокації артистів як форму культурної мобільності, що поєднує вимушену еміграцію з елементами культурної дипломатії. Визначено, що така релокація стала не лише засобом адаптації до безпекових викликів, а й стратегічним інструментом просування української культури у світовому контексті.

Науково осмислено становлення цифрового продюсування як нової парадигми функціонування шоу-бізнесу, що забезпечує збереження творчої активності в умовах обмеженої мобільності. Онлайн-концерти, стримінги, NFT-ініціативи та VR-проєкти розглядаються як інноваційні інструменти підтримки комунікації з аудиторією і створення альтернативних каналів фінансування.

Доведено, що гастрольна діяльність українських артистів зазнала трансформації від комерційного до благодійного та кроскультурного формату, у якому поєднуються соціальна місія, мистецьке новаторство та міжнародне партнерство. Окреслено ризики, пов'язані з неповерненням артистів, регуляторними бар'єрами та втратою внутрішнього ринку, що зумовлюють необхідність вироблення нових стратегій продюсерського менеджменту.

Узагальнення отриманих результатів дозволило сформулювати концепцію адаптивного продюсування, орієнтованого на поєднання креативного управління, цифрових технологій і гуманітарної місії. Тож наукова новизна роботи полягає у визначенні нової моделі розвитку українського шоу-бізнесу – соціально відповідальної, гнучкої та цифрово-інтегрованої, що сприяє збереженню культурної ідентичності та розширенню міжнародної присутності України в умовах війни.

Висновки. Проведене дослідження засвідчує, що український шоу-бізнес у 2022–2025 роках зазнав глибокої структурної трансформації, спричиненої впливом воєнних обставин, глобалізаційних процесів і цифрової революції. Війна стала каталізатором не лише кризових явищ, а й інноваційних підходів до продюсерської діяльності, відкривши нові моделі культурної мобільності та міжнародної співпраці.

Феномен релокації артистів розглядається як подвійний процес: з одного боку – вимушений наслідок безпекової ситуації, а з іншого – можливість для розвитку української культурної дипломатії через благодійні тури, міжнародні резиденції, спільні артпроєкти та цифрові колаборації. Водночас, дослідження виявило низку ризиків: тенденцію до неповернення частини виконавців, ослаблення внутрішнього концертного ринку, втрату національних творчих кадрів та нерівний доступ до ресурсів.

Значну роль у стабілізації галузі відіграє дигітал-продюсування, яке стало ключовим інструментом підтримки творчих колективів у кризових умовах. Онлайн-концерти, стримінги, NFT-проєкти та VR-перформанси не лише

компенсують обмеження фізичної присутності, але й формують нову екосистему культурного обміну, розширюючи межі українського мистецтва у світовому просторі.

Аналіз продюсерських стратегій засвідчив, що успішними є ті моделі, які поєднують креативне управління, міждисциплінарність і соціальну відповідальність. Саме продюсер стає ключовою фігурою адаптації культурної індустрії до реалій воєнного часу, балансує між творчістю, менеджментом і комунікацією.

Отже, розвиток українського шоу-бізнесу в умовах війни можна трактувати як етап становлення нової парадигми продюсування, орієнтованої на гнучкість, партнерство, цифровізацію та культурну місію. Подальші дослідження доцільно спрямувати на вироблення моделей сталого розвитку галузі у післявоєнний період, вдосконалення нормативно-правової бази міжнародної мобільності артистів, а також посилення державної підтримки культурної дипломатії та цифрових форматів мистецької діяльності.

Література

1. Божко І. С. Сценічне продюсування як чинник культурних інновацій. Київ: КНУТКиТ, 2024. URL: https://elib.knutkiit.edu.ua/.../Bozhko_IS_Stsenichne_prodiusuvannia_2024.pdf (дата звернення: 10.10.2025).
2. Гриценко О. Сучасний театр і нові форми сценічності. Київ: НАКККиМ, 2022. URL: <https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5697/4%20Гриценко.pdf> (дата звернення: 10.10.2025).
3. Уряд врегулював правила виїзду митців та медійників за кордон під час воєнного стану. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України (МКСК). URL: <https://mcs.gov.ua/new/s/uryad-vregulyuvav-pravyla-vyyizdu-mytcziv-ta-medijnykiv-za-kordon-pid-chas-voyennogo-stanu/> (дата звернення: 15.10.2025).
4. Офіційні настанови щодо міжнародних гастролей. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України (МКСК). URL: <https://mcs.gov.ua/en/> (дата звернення: 15.10.2025).
5. Мінфін. NFT в Україні: цифрове мистецтво, яке допомагає перемогти. Project. URL: <https://www.project.minfin.com.ua/lblv-nft-v-ukrayini-cifrove-mistectvo-yake-dopomagaie-peremogti> (дата звернення: 15.10.2025).
6. Вистави українського сучасного танцю. Платформа сучасного танцю. URL: https://danceplatform.org.ua/database_of_performances (дата звернення: 17.10.2025).
7. DakhaBrakha. Історія концертів 2022–2025 років. URL: <https://www.dakhabrakha.com.ua/uk/dates/?mode=history>. (дата звернення: 11.10.2025).

8. Офіційні оновлення щодо турів та міжнародної участі. Kalush Orchestra. URL: <https://kalush.official/> (дата звернення: 11.10.2025).

9. Кращі практики міжнародної мобільності митців. House of Europe. URL: <https://houseofeurope.org/> (дата звернення: 17.10.2025).

10. IMI Ukraine. Міжнародні резиденції. URL: <https://houseofeurope.org.ua/en/programme/international-residencies> (дата звернення: 17.10.2025).

References

1. Bozhko, I. S. (2024) *Stage production as a factor in cultural innovation*. https://elib.knutkiit.edu.ua/.../Bozhko_IS_Stsenichne_prodiusuvannia_2024.pdf [in Ukrainian].
2. Hrytsenko O. (2022). *Contemporary theatre and new forms of theatricality*. Retrieved from: <https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5697/4%20Гриценко.pdf> [in Ukrainian].
3. Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine (MCSK). (n.d.). The government has regulated the rules for artists and media professionals traveling abroad during martial law. Retrieved from: <https://mcs.gov.ua/news/uryad-vregulyuvav-pravyla-vyyizdu-mytcziv-ta-medijnykiv-za-kordon-pid-chas-voyennogo-stanu/> [in Ukrainian].
4. Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine (MCSK). (n.d.). Official guidelines for international tours. Retrieved from: <https://mcs.gov.ua/en/> [in Ukrainian].
5. Ministry of Finance. (n.d.). NFT in Ukraine: digital art that helps to win. Retrieved from: <https://www.project.minfin.com.ua/lblv-nft-v-ukrayini-cifrove-mistectvo-yake-dopomagaie-peremogti> [in Ukrainian].
6. Contemporary dance platform. (n.d.). Ukrainian contemporary dance performances. Retrieved from: https://danceplatform.org.ua/database_of_performances [in Ukrainian].
7. DakhaBrakha. (n.d.). History of concerts in 2022–2025. Retrieved from: <https://www.dakhabrakha.com.ua/uk/dates/?mode=history> [in Ukrainian].
8. Kalush Orchestra. (n.d.). Official updates on tours and international participation. Retrieved from: <https://kalush.official/> [in Ukrainian].
9. House of Europe. (n.d.). Best practices in international mobility for artists. Retrieved from: <https://houseofeurope.org/> [in Ukrainian].
10. IMI Ukraine. (n.d.). International residences. Retrieved from: <https://houseofeurope.org.ua/en/programme/international-residencies> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 30.10.2025
Отримано після доопрацювання 01.12.2025
Прийнято до друку 12.12.2025
Опубліковано 29.12.2025